

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.9.22.
COM(2020) 571 final

2020/0262 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak
kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról**

{SEC(2020) 302 final} - {SWD(2020) 183 final} - {SWD(2020) 184 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A javaslat indokai és céljai

A rákos megbetegedés, függetlenül attól, hogy munkához kapcsolódik-e vagy sem, az uniós országokban a második halálozási ok a szív és érrendszeri betegségek után, az összes halálozásnak pedig hozzávetőleg a negyedét teszi ki¹. Az Európai Unióban az idő előtti elhalálozás egyik elismert fő előidézője. Nem csupán az egyén egészségére és a család életére van kihatással, hanem a nemzeti egészségügyi és szociális rendszerekre, a kormányzati költségvetésre, valamint a gazdaság termelékenységére és növekedésére is.

A rák elleni küzdelem fokozása ezért sürgős prioritás az EU számára. Ennek érdekében, ahogy azt az Európai Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen is bejelentette politikai iránymutatásaiban², a Bizottság még 2020 vége előtt európai tervet fog előterjeszteni a betegség okozta szenvedés csökkentésére, és támogatni fogja a tagállamokat abban, hogy javítsák a rák elleni védekezést és a rákgondozást annak érdekében, hogy Unió-szerte méltányosabb hozzáférést biztosítsanak a kezeléshez.

Az EU-ban a munkavégzéssel összefüggő leggyakoribb halálozási ok többek között a rák³: az éves foglalkozási eredetű halálozások 52 %-a foglalkozási eredetű rákos megbetegedésekhez kötődik, 24 %-ot tesznek ki a keringési betegségek, 22 %-ot az egyéb betegségek és 2 %-ot a sérülések. A foglalkozási eredetű rákos megbetegedések ezen és más kezdeményezések révén történő kezelése szintén szerves részét képezi majd az európai rákellenes tervnek. E javaslat célja elsősorban, hogy három rákkeltő anyagnak vagy anyagcsoportnak (a továbbiakban: az „anyagok”) való foglalkozási expozíció csökkentése révén javítsa a munkavállalók egészségvédelmét és biztonságát, hogy tisztább helyzetet teremtsen a munkavállalók, a munkaadók és a jogalkalmazók számára, valamint hogy hozzájáruljon a gazdasági szereplők kiegyenlítettebb versenyfeltételeinek kialakításához.

A javaslat hátterében az EU és a világ példa nélküli válsága áll. A Covid19-világjárvány jelentős egészségügyi, gazdasági és társadalmi következményekkel jár, amelyeket kezelni kell. A világjárvány rávilágít a munkahelyi egészségügyi és biztonsági megfontolások fontosságára is, különösen ami a válságreagálás frontvonalában lévőket illeti. Tovább ösztönöz arra, hogy megkettőzzük a munkavállalók és a társadalmak minden lehetséges foglalkozási kockázattal szembeni védelmére irányuló erőfeszítéseket, pozitív hatást gyakorolva ezzel párhuzamosan a foglalkoztatásra és a gazdaságra.

A válság utáni erős szociális Európa kiépítéséhez és az EU gazdaságának fellendüléséhez folyamatos javításokra van szükség a mindenki számára biztonságosabb és egészségesebb munka felé vezető úton. Ezen túlmenően, amint a Bizottság “A méltányos átállást szolgáló

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cancer_statistics#Deaths_from_cancer

² Ambiciózusabb Unió. Programom Európa számára, elérhető itt: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf

³ EU-OSHA (2017), A munkahelyi balesetek és betegségek költségeinek nemzetközi összehasonlítása, elérhető itt: <https://osha.europa.eu/en/publications/international-comparison-cost-work-related-accidents-and-illnesses/view>

erős szociális Európa”⁴ című közleményében kiemeli, a munkavállalókat védő intézkedésekhez szociális, gazdasági és technológiai fejlesztések széles skálája szükséges, amelyek biztosítják a hagyományos veszélyek elleni folyamatos védelmet.

Közleményében a Bizottság már vállalta, hogy felülvizsgálja a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiát (OSH), hogy kezelje többek között a veszélyes anyagoknak való expozíciót, szem előtt tartva a magas szintű európai munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabványok megőrzését. A szociális jogok európai pillére⁵, amelyet az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közösen jelentett be 2017. november 17-én a tisztességes munkafeltételekről és a növekedésről megrendezett szociális csúcstalálkozón, magában foglalja a munkavállalók egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezethez való jogát, beleértve a rákkeltő anyagokkal szembeni védelmet is. A Bizottság „Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek” című közleményében⁶ hangsúlyozza azt is, hogy az Európai Uniónak folytatnia kell a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló befektetéseket, és vállalta, hogy jogalkotási javaslatok révén fokozza a foglalkozási eredetű rákos megbetegedések elleni küzdelmet. A rákkeltő anyagokra vonatkozó ütemterv legutóbbi kiterjesztése⁷, amelyet 2019. november 28-án Helsinkiben írtak alá, szintén úgy rendelkezik, hogy számos érintett fél továbbra is vállalja, hogy javítja a munkavállalók rákkeltő anyagoknak való expozíciója elleni védelmet.

A munkavállalók védelmének javítása érdekében a Bizottság folytatja a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv (a továbbiakban: az irányelv)⁸ naprakésszé tételét, hogy lépést tartson az új tudományos és technikai fejleményekkel, és figyelembe vegye az érdekelt felek szempontjait is. Az irányelv 16. cikke értelmében a rendelkezésre álló adatok alapján, beleértve a tudományos és műszaki adatokat, az irányelv III. mellékletében foglalkozási expozíciós határértékeket (OEL-ek) állapítanak meg minden olyan rákkeltő anyag és mutagén vonatkozásában, amelyek tekintetében ez lehetséges. Az irányelv 17. cikkének (1) bekezdése szerint az irányelv III. mellékletének módosítására csak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 153. cikkének (2) bekezdésében megállapított eljárásnak, vagyis a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően kerülhet sor.

Az elmúlt néhány évben a Bizottság az irányelv módosítását célzó három irányelvre tett javaslatot. Ezt a három irányelvet 2017 decemberében⁹, 2019 januárjában¹⁰, illetve 2019

⁴ A Bizottság közleménye: A méltányos átállást szolgáló erős szociális Európa, COM(2020) 14 final, elérhető itt: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52020DC0014>

⁵ Szociális jogok európai pillére, 2017. november, elérhető itt: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf

⁶ A Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM(2017) 12 final, elérhető itt: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0012>
<https://roadmaponcarcinogens.eu/about/the-roadmap/>

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32004L0037>

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2398 irányelve (2017. december 12.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571906530859&uri=CELEX:32017L2398>

júniusában¹¹ fogadta el az Európai Parlament és a Tanács. Ez a három felülvizsgálat, amely összesen 26 anyagra terjedt ki, lehetővé tette többek között két meglévő OEL felülvizsgálatát, 22 új OEL bevezetését, valamint a két fennmaradó anyag esetében egy „bőr” megjegyzés¹² feltüntetését (OEL-ek meghatározása nélkül).

Az irányelv e negyedik módosítására irányuló javaslat érdekében a Bizottság – az EUMSZ 154. cikkének megfelelően – 2017 júliusában¹³ és novemberében¹⁴ kétszakaszos, uniós szintű konzultációt folytatott a szociális partnerekkel. Mind a munkavállalók, mind pedig a munkaadók szervezetei megerősítették az alábbi három anyag kiemelkedően fontos a munkavállalók védelme szempontjából, és arra ösztönözték a Bizottságot, hogy folytassa az előkészítő munkát e prioritást élvező rákkeltő anyagok OEL-jeinek a kidolgozása érdekében:

- akrilnitril
- nikkelvegyületek
- benzol.

Ezt a listát a tagállamok hatóságai, a munkaadók és a munkavállalók szervezetei is megerősítették a háromoldalú munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság (ACSH) keretében a munkahelyen előforduló vegyi anyagok (WPC) munkacsoporton keresztül, annak megbízásával összhangban, mely szerint a bizottság aktív szerepvállalást kér a WPC-től az új vagy felülvizsgált tudományos értékelésekre vonatkozó prioritások ajánlásában.

Több mint egy millió munkavállalót érint jelenleg az akrilnitrilnek, a nikkelvegyületeknek vagy a benzolnak való expozíció. Amennyiben nem történik fellépés uniós szinten, ezek a munkavállalók továbbra is ki lesznek téve a rákos megbetegedés veszélyének vagy más súlyos egészségügyi problémáknak. E három anyag különböző felhasználásaira és a munkavállalókra gyakorolt hatásukra, valamint azokra a speciális ágazatokra vonatkozó részletes információkat, amelyekben a munkavállalók kitettsége fennáll, az e javaslat mellékletében található hatásvizsgálat tartalmazza.

Az irányelv egy sor általános minimumkövetelményt határoz meg annak érdekében, hogy megszüntesse, illetve csökkentse a hatályaiba tartozó összes rákkeltő anyagnak és mutagénnek

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/130 irányelve (2019. január 16.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénnel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1571906467330&uri=CELEX:32019L0130>

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/983 irányelve (2019. június 5.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénnel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1571906381017&uri=CELEX:32019L0983>

¹² A „bőr” megjegyzés a bőrön keresztüli jelentős behatolás lehetőségét jelöli.

¹³ A szociális partnerekkel folytatott konzultáció első szakaszáról szóló konzultációs dokumentum (2017.7.26.) az EUMSZ 154. cikkének a 2004/37/EK irányelvre irányuló felülvizsgálatával kapcsolatban a további rákkeltő anyagok és mutagének kötelező erejű foglalkozási expozíciós határértékeinek beemelésére vonatkozóan, C(2017) 5191 final.

¹⁴ A szociális partnerekkel folytatott konzultáció első szakaszáról szóló konzultációs dokumentum (2017.11.10.) az EUMSZ 154. cikkének a 2004/37/EK irányelvre irányuló felülvizsgálatával kapcsolatban a további rákkeltő anyagok és mutagének kötelező erejű foglalkozási expozíciós határértékeinek beemelésére vonatkozóan, C(2017) 7466 final.

való kitettséget. A munkáltatóknak fel kell ismerniük és fel kell mérniük a munkavállalókat érintő minden olyan kockázatot, amely bizonyos rákkeltő anyagoknak (és mutagéneknek) való munkahelyi expozícióból eredhet, és amennyiben e kockázatok valóban fennállnak, meg kell előzniük az expozíciós helyzeteket. Amennyiben ez műszakilag lehetséges, az adott eljárást vagy vegyi anyagot egy nem veszélyes vagy kevésbé veszélyes eljárással vagy anyaggal kell helyettesíteni. Ha az efféle helyettesítés műszakilag nem megoldható, a rákkeltő vegyi anyagokat az expozíció megelőzése érdekében a műszakilag lehetséges mértékben zárt rendszerben kell előállítani és használni. Amennyiben ez műszakilag nem lehetséges, a munkavállalók expozícióját a műszakilag lehetséges legalacsonyabb szintre kell csökkenteni. Ez az ún. minimalizálási kötelezettség, amelyet az irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdése ír elő.

Ezek az általános minimumkövetelményeken kívül az irányelv világosan kimondja, hogy azon rákkeltő és mutagén anyagok tekintetében, amelyek esetében ez lehetséges, a belélegzésen keresztüli expozíciós útra vonatkozó foglalkoztatási expozíciós határértékek (a továbbiakban: OEL-ek) meghatározása a munkavállalók védelmét célzó mechanizmus szerves része¹⁵. Határértékeket kell megállapítani azon vegyi anyagok tekintetében, amelyekre vonatkozóan még ilyenek nincsenek, és valahányszor újabb tudományos adatok lehetővé teszik, felül kell vizsgálni azokat¹⁶. A konkrét rákkeltő és mutagén anyagokra vonatkozó OEL-ek az irányelv III. mellékletében találhatók.

A rákkeltő és mutagén anyagoknak történő munkahelyi expozíció uniós OEL-ek felállításával való csökkentése ténylegesen hozzájárul a rákos megbetegedések és elhalálozások, valamint az ezen anyagok által okozott egyéb jelentős, nem rákos jellegű egészségügyi problémák megelőzéséhez. Következésképp javítja a munkavállalók védelmét azáltal, hogy növeli az európai munkavállalók munkában töltött életének hosszát, minőségét és produktivitását és azonos minimális védelmet biztosít számukra az EU-n belül, emellett pedig elősegíti az EU termelékenységének és versenyképességének növelését, valamint javítja az egyenlő versenyfeltételeket a vállalkozások számára.

A rendelkezésre álló információk, beleértve a tudományos adatokat is, megerősítik, hogy a III. mellékletet ki kell egészíteni a fent említett három rákkeltő anyagra vonatkozó új vagy felülvizsgált OEL-ekkel. Megerősíti azt is, hogy fenn kell tartani vagy be kell vezetni a „bőr” megjegyzést az akrilnitrilre és a benzolra vonatkozóan, valamint a bőr-¹⁷ és légzőszervi¹⁸ szenzibilizáció megjegyzéseket a nikkelvegyületekre vonatkozóan.

Ennek alapján a Bizottság konkrét intézkedések meghozatalát javasolja az akrilnitrilre és a nikkelvegyületekre vonatkozó OEL-ek III. mellékletben történő meghatározása céljából, valamint a benzolra vonatkozó OEL felülvizsgálata érdekében. Ezek az OEL-eken túl javasolt, hogy a III. melléklet egészüljön ki a „bőr” megjegyzéssel az akrilnitrilre vonatkozóan, valamint a bőr- és légzőszervi szenzibilizáció megjegyzéssel a

¹⁵ Az irányelv 1. cikkének (1) bekezdése és (13) preambulumbekzdése.

¹⁶ Az irányelv 16. cikkének (1) bekezdése és (13) preambulumbekzdése.

¹⁷ A „bőrszenzibilizáció” azt jelenti, hogy egy adott anyagnak való expozíció nem kívánatos bőrreakciókat okozhat.

¹⁸ A „légzőszervi szenzibilizáció” azt jelenti, hogy az, egy adott anyag belélegzése útján történő expozíció nem kívánt hatásokat okozhat a légutakban.

nikkelvegyületekre vonatkozóan. A benzolra vonatkozó jelenlegi „bőr” megjegyzés is megtartható.

Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Ez a kezdeményezés összhangban van a 2017-ben kihirdetett szociális jogok európai pillérével¹⁹, mindenekelőtt annak 10. elvével, amely magában foglalja a munkavállalók egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezethez való jogát. Az új vagy felülvizsgált OEL-ek létrehozása elősegíti a munkavállalók magas szintű egészségét és biztonságát.

E kezdeményezés összhangban van a „Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek” című közleménnyel²⁰ is, amelyben a Bizottság hangsúlyozza, hogy az Európai Uniónak folytatnia kell a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló befektetéseket, és vállalta, hogy jogalkotási javaslatok révén fokozza a foglalkozási eredetű rákos megbetegedések elleni küzdelmet.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

A rák elleni küzdelemre irányuló európai terv

Az Európai Bizottság politikai útmutatásaiban²¹ von der Leyen elnök elismerte, hogy az Európai Unió még sokkal többet tehet a rák ellen, és ígéretet tett egy európai rákellenes terv kidolgozására. 2020. február 4-én a Bizottság „Az európai rákellenes terv címmel” uniós szintű nyilvános konzultációt indított a rák elleni küzdelemre irányuló európai tervről: Próbáljunk többet tenni” című konferencia alkalmából.

A rák elleni küzdelemre irányuló európai terv négy pillérre fog épülni: A megelőzésre, a korai diagnózisra, a kezelésre és az utógondozásra. Ez a javaslat összhangban van a megelőzési pillér célkitűzéseivel, többek között a környezeti kockázati tényezők, például a szennyezés és a vegyi anyagoknak való expozíció csökkentésére irányuló intézkedésekkel, és különösen a rákkeltő anyagoknak való munkahelyi expozíció csökkentésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája

A kezdeményezés célkitűzései szintén összhangban állnak az EU alapjogi chartájának 2. cikkével (az élethez való jog) és 31. cikkével (a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jog).

REACH-rendelet

¹⁹ Lásd az 5. lábjegyzetet.

²⁰ A Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM(2017) 12 final, elérhető itt: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0012>

²¹ Lásd az 2. lábjegyzetet.

A REACH rendelet²², amely 2007-ben lépett hatályba, az EU vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályainak különböző részeit foglalta egységes szerkezetbe és fejlesztette tovább, ideértve a kockázatfelmérésre és a kockázatkezelési intézkedések elfogadására vonatkozó részeket is. A rendelet többek között két uniós szabályozási megközelítést dolgoz ki: korlátozásokat és engedélyezéseket. A korlátozások révén az EU-nak lehetősége van arra, hogy bizonyos feltételekhez szabja egy anyag önmagában, egy keverékben vagy egy termékben történő gyártását, forgalomba hozatalát és/vagy használatát; az engedélyezés azt hivatott biztosítani, hogy a különös aggodalomra okot adó anyagok (SVHC-k) kockázatait megfelelően ellenőrizték, elősegítve mindamellett azok olyan megfelelő alternatívákkal való fokozatos helyettesítését, amelyek mind gazdasági, mind technikai szempontból életképesek²³.

A REACH rendelet alkalmazandó rendelkezései a szóban forgó vegyi anyagok engedélyezése és/vagy korlátozása esetén e javaslatban a következők:

- korlátozás: benzol és benzolkeverékek forgalomba hozatala és felhasználása néhány kivétellel, nikkell és nikkelvegyületek forgalomba hozatala és felhasználása ékszeriparban és olyan árukban, amelyek a bőrrel érintkeznek, akrilnitril és keverékeinek forgalomba hozatala vagy felhasználása a nagyközönség támogatása érdekében;
- engedélyezés: ezek közül egyik anyag sem engedélyköteles a REACH rendelet értelmében.

Az irányelv és a REACH-rendelet jogszerűen kiegészítik egymást. A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiáról szóló 89/391/EGK keretirányelv²⁴ határozza meg a foglalkozási kockázatokkal szembeni megelőzés és védelem fő elveit és az az összes tevékenységi ágazatra alkalmazandó. Az irányelv által meghatározott alkalmazás nem érinti azokat a meglévő vagy jövőbeni nemzeti és közösségi rendelkezéseket, amelyek kedvezőbbek a munkavállalók munkahelyi egészségének és biztonságának védelme szempontjából. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén több egyedi irányelv elfogadására került sor a munkahelyi biztonságról és egészségvédelemről szóló keretirányelv 16. cikke alapján (ideértve az irányelvet is). A REACH rendelet pedig azt állapítja meg, hogy nem érinti a munkavállalók védelmével kapcsolatos jogszabályokat, köztük az irányelvet sem.

Az irányelv és a REACH rendelet egymást kiegészítő jellege miatt a következő okokból logikusnak tűnik a határértékeket az irányelv keretében bevezetni:

- az irányelv a munkahelyeken használt összes vegyi anyag minden felhasználását lefedi az anyagok egész életciklusán keresztül, és hatálya alá tartozik a munkavállalók összes rákkeltő anyagnak való expozíciója, bármely munkafolyamat során, akár szándékosan vagy véletlenül szabadultak fel ezek az anyagok, és függetlenül attól, hogy forgalmazzák-e azokat, avagy sem;

²² Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH). Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907>

²³ A Bizottság közleménye: A Bizottság általános jelentése a REACH-rendelet működéséről és egyes elemeinek felülvizsgálatáról – Következtetések és intézkedések. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>

²⁴ [HL L 183., 1989.6.29., 1. o.](#)

- a munkáltatók által a 2004/37/EK irányelv szerint végzendő kockázatértékelésnek munkahely- és folyamatspecifikusnak kell lennie, és a munkavállalók halmozott – tehát a munkahelyen jelen lévő valamennyi rákkeltő és mutagén anyag viszonylatában fennálló – expozíciójára is figyelemmel kell lennie;
- a rákkeltő és mutagén anyagokra vonatkozó foglalkozási expozíciós határértékeket jól megalapozott eljárás során határozták meg – a társjogalkotók végső jóváhagyásával – a rendelkezésre álló információk, a tudományos és műszaki adatok és az érdekelt felekkel folytatott konzultáció alapján;
- a foglalkozási expozíciós határértékek az irányelv és a vegyi kockázatok kezelését célzó szélesebb körű egészségvédelmi megközelítés fontos részét képezik.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

Jogalap

Az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja úgy rendelkezik, hogy az Európai Parlament és a Tanács „[az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének] a)–i) pontjában említett területeken irányelvek útján fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket fogadhat el, figyelembe véve az egyes tagállamokban fennálló feltételeket és műszaki szabályokat. Ezek az irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését”. Az EUMSZ 153. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében az Unió támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit különösen a következő területen: „a munkakörnyezet javítása a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében”.

A 2004/37/EK irányelvet az Európai Unió működéséről szóló szerződés 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján fogadták el, a munkavállalók egészségének és biztonságának javítása érdekében. A 16. cikk úgy rendelkezik, hogy az EUMSZ 153. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárással határértékeket kell megállapítani minden olyan rákkeltő anyag és mutagén vonatkozásában, amelyek tekintetében ez lehetséges.

E javaslat célkitűzése a munkavállalók egészségvédelmi szintjének megerősítése az EUMSZ 153. cikkének (1) bekezdése a) pontjával összhangban az irányelv III. mellékletében lévő új vagy felülvizsgált határértékek valamint megjegyzések formájában. Az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja ezért megfelelő jogalapot képez a Bizottság által előterjesztett javaslat tekintetében.

Az EUMSZ 153. cikkének (2) bekezdése értelmében különösen a munkakörnyezetnek a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében történő javítása a szociálpolitika olyan vonatkozása, melynek terén az EU a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik.

Subszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

Mivel a munkavállalók egészségét és biztonságát fenyegető kockázatok az egész EU-ban jórészt hasonlóak, az EU-nak egyértelmű szerepe van a tekintetben, hogy támogatnia kell a tagállamokat e kockázatok kezelésében.

A jogalkotási javaslat előkészítése során gyűjtött adatok szerint jelentős eltérések állnak fent a tagállamok között a javaslat tárgyát képező rákkeltő anyagokkal kapcsolatban meghatározott határértékek tekintetében²⁵. Néhány tagállam már kötelező határértékeket vezetett be, amelyek megegyeznek a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság által ajánlott értékekkel, vagy még alacsonyabbak is azoknál. Ez azt igazolja, hogy a szóban forgó vegyi anyagokra vonatkozó határértékek megállapítása hatékony egyoldalú tagállami fellépéssel is lehetséges. Sokszor azonban inkább az a helyzet, hogy a tagállamok olyan határértékeket állapítottak meg, amelyek alacsonyabb szintű védelmet biztosítanak a munkavállalók számára, mint az ebben a javaslatban előterjesztett értékek. Néhány más esetben a tagállamok egyáltalán nem határoztak meg értékeket e rákkeltő anyagokra vonatkozóan. Ráadásul ha vannak is nemzeti szintű határértékek, akkora a szórás közöttük, hogy eltérő szintű védelmet eredményeznek.

Ilyen körülmények között pusztán tagállami intézkedésekkel nem lehet elérni, hogy az összes uniós munkavállaló egészségvédelme minden tagállamban legalább minimális követelmények szintjén biztosított legyen a szóban forgó rákkeltő anyagoknak való expozíció jelentette kockázatokkal szemben.

A védelem eltérő szintjei arra is ösztönözhetik a vállalkozásokat, hogy alacsonyabb követelményeket előíró tagállamokba helyezték termelési létesítményeiket. Az eltérő munkaügyi követelmények mindenesetre hatással vannak a versenyképességre, mert a gazdasági szereplőkre különböző költségeket rónak. Ez az egységes piacra gyakorolt hatás csökkenthető lenne azáltal, hogy a munkavállalók védelmét szolgáló egyértelmű és konkrét uniós szintű minimumkövetelményeket vezetnek be a tagállamokban.

Ebből az következik, hogy a célok eléréséhez uniós szinten meghozott intézkedésre van szükség, az EUSZ 5. cikke (3) bekezdésének megfelelően. Az irányelv módosítása csak uniós szinten lehetséges a szociális partnerek kétszakaszos (munkáltatók és munkavállalók), az EUMSZ 154. cikkének megfelelően végzett konzultációját követően.

Arányosság

E javaslat nagy lépést jelent azon célok elérése felé, hogy javuljanak a munkavállalók életfeltételei és munkakörülményei.

A javasolt határértékek megállapítása során társadalmi-gazdasági megvalósíthatósági tényezőket is figyelembe vettek, miután hosszas és intenzív megbeszéléseket folytattak minden érdekelt féllel (a munkavállalói és munkáltatói szövetségek és a kormányok képviselőivel).

Az EUMSZ 153. cikke (4) bekezdésének megfelelően e javaslat rendelkezései nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy pl. alacsonyabb határértékek formájában

²⁵ Lásd a hatásvizsgálat 3. táblázatát.

szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, mindaddig, amíg azok a Szerződésekkel összeegyeztethetők. Az EUMSZ 153. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a szociális partnereket együttes kérelmükre irányelvek végrehajtásával bízassák meg, amely irányelvek elfogadására az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének megfelelően, azaz az adott területen bevett nemzeti szabályozás tiszteletben tartásával került sor.

Az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvének megfelelően e javaslat tehát nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

A jogi aktus típusának megválasztása

Az EUMSZ 153. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerint a munkavállalók egészsége és biztonsága területén „irányelvek útján” minimumkövetelményeket lehet elfogadni.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata

Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló irányelveinek utólagos értékelése²⁶ (REFIT-értékelés) hangsúlyozza, hogy a rákkeltő és mutagén besorolású vegyi anyagokat továbbra is gyártják az EU egész területén. A gyártásban dolgozók és a továbbfelhasználók is ki vannak téve ezeknek az anyagoknak. Az értékelés fő következtetése kimondja, hogy az irányelv nagy jelentőségű. Az értékelési folyamatban és a nemzeti végrehajtási jelentésekben a különféle érintett felek csoportjai által felvetett aggályok alapján meg kell fontolni, hogy több anyagra vonatkozóan is szükség van-e határértékek elfogadására. Az irányelv három anyag OEL-jének meghatározása vagy felülvizsgálata révén történő módosítása a vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatok jobb kezelését eredményezné a jövőben, valamint javítaná a munkavállalók egészségvédelmét és biztonságát.

Konzultáció az érdekelt felekkel

Kétszakaszos konzultáció az európai szociális partnerekkel az EUMSZ 154. cikkének megfelelően

2017-ben²⁷ a Bizottság két szakaszból álló konzultációt indított a szociális partnerekkel uniós szinten, az EUMSZ 154. cikkének (2) bekezdése alapján. A szociális partnerekkel folytatott konzultáció első szakasza 2017. szeptember 30-án zárult le, és e kezdeményezés eredményeként három anyagot azonosítottak. A konzultáció második szakasza 2017. december 22-én zárult le és megerősítette, hogy e három anyaggal foglalkozni kell e kezdeményezés keretében.

²⁶ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: „Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló irányelveinek utólagos értékelése (REFIT-értékelés). Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52017SC0010>

²⁷ Ez a kétszakaszos konzultáció a CMD harmadik és negyedik (a jelenlegi kezdeményezés) felülvizsgálatára terjed ki azzal a céllal, hogy időt takarítsanak meg és az eredmények gyorsabban rendelkezésre álljanak. Ez magyarázza, hogy miért hosszabb a szokásosnál a konzultáció és a jelen kezdeményezés közötti időeltolódás.

Ez a konzultáció lehetővé tette továbbá a szociális partnereknek az uniós fellépés lehetséges irányával és tartalmával (az irányelv III. mellékletében szereplő kötelező OEL-ek létrehozása és/vagy felülvizsgálata) kapcsolatos, valamint az irányelv jövőbeli felülvizsgálata tekintetében alkotott véleményének a megismerését.

Az első szakaszban történő konzultációk során megerősítést nyert, hogy uniós szintű intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy az előírások EU-szerte szigorodjanak, és a munkavállalók expozíciójának kérdését megfelelően kezelni lehessen.

A konzultációra válaszoló három munkavállalói szervezet²⁸ közül mindegyik elismerte a meglévő jogszabályok fontosságát és a további cselekvések szükségességét. Széles körben egyetértettek a konzultációs dokumentumban leírt problémákkal, és megerősítették a munkavállalók rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek történő expozíciójával kapcsolatos egészségügyi kockázatokkal szembeni védelem fontossága iránti elkötelezettségét, hangsúlyozva az új vagy felülvizsgált OEL-ek III. mellékletbe történő folyamatos beemelésének szükségességét.

A konzultációra reagáló négy munkaadói szervezet²⁹ támogatta a munkavállalók hatékony védelmét a munkahelyi rákkal szemben, ideértve az uniós szintű kötelező erejű OEL-ek bevezetését. A konzultációs dokumentumokban megnevezett problémák tekintetében a munkaadók elviekben – bizonyos körülmények között – támogatták az irányelv további felülvizsgálatait. Véleményük szerint kötelező erejű OEL-eket kizárólag elsőbbséginek minősülő anyagok esetében kell bevezetni. Az OEL-ek bevezetési folyamatának tudományos tényeken, műszaki és gazdasági kivitelezhetőségen, társadalmi-gazdasági hatásvizsgálaton és a hárompárti munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság véleménye alapján kell alapulnia.

A szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakasza 2017. december 22-én zárult le. A második szakaszt érintő konzultációs dokumentum megvizsgálta a második szakaszban a munkavállalók rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel szembeni védelmére vonatkozó lehetséges uniós cselekvéseket.

A konzultáció második szakaszában válaszoló három munkavállalói szervezet³⁰ elismerte a meglévő jogszabályi keret további korszerűsítésének fontosságát a javasolt bizottsági cselekvéssel összhangban és ezen túl a rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak való kitettség folyamatos kezelése céljából. Megismételték a rákkeltő anyagokra és mutagénekre vonatkozó 50 OEL 2020-ig történő meghatározására vonatkozó célkitűzés szükségességét.

²⁸ Európai Szakszervezetek Szövetsége (ETUC), Független Szakszervezetek Európai Szövetsége (CESI) és Építő- és Faipari Munkások Európai Szövetsége (EFBWW).

²⁹ BusinessEurope, Európai Kis- és Középvállalkozások Szövetsége (UEAPME), Európai vegyipari munkaadók csoportja (ECEG) és Fémiparban, építőiparban és technológia alapú iparágakban működő európai munkaadók tanácsa (CEEMET).

³⁰ Európai közszolgálati Unió (EPSU), Európai Szakszervezetek Szövetsége (ETUC) és Építő- és Faipari Munkások Európai Szövetsége (EFBWW).

A konzultáció második szakaszában válaszoló négy munkaadói szervezet³¹ megerősítette a munkavállalók foglalkozási eredetű rákos megbetegedések hatékony védelmére irányuló cselekvések iránti támogatását, ideértve az uniós szintű kötelező erejű OEL-ek bevezetését, hangsúlyozta azonban, hogy olyan értékek meghatározására van szükség, amelyek arányosak és műszaki szinten megvalósíthatók. Míg a munkaadók egyetértettek azzal, hogy a Bizottság elsőbbségi anyagokra vonatkozó kritériumai relevánsak, kiemelték, hogy be kell emelni a műszaki és gazdasági megvalósíthatóság kritériumait is.

A szociális partnerekkel történő konzultációból kiderült, hogy helyénvaló lenne új vagy felülvizsgált OEL-eket bevezetni a három rákkeltő anyagra vonatkozóan az irányelv negyedik módosítása révén.

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal történő konzultáció

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal, amely tagállamonként három teljes jogú tagból áll, akik a nemzeti kormányokat, valamint a munkaadói és munkavállalói szervezeteket képviselik, rendszeres konzultáció zajlik. Az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázatértékelési bizottsága (RAC) véleményének társadalmi-gazdasági megvalósíthatósági tényezők figyelembe vételével a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság véleményeket ad ki, melyeket a bizottsági javaslatok előkészítéséhez használnak fel.

A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság véleményt fogadott el az akrilnitrilről³², a nikkelvegyületekről³³ és a benzolról³⁴ az irányelv ezen negyedik felülvizsgálata keretében. A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság lehetséges megközelítésként egy vagy több OEL-t javasol ezekre a vegyi anyagokra, mindegyik esetében kiegészítő megjegyzésekkel. Bár a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló irányelv (CMD) nem javasol biológiai határértékeket, a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság egyetértett a benzol biomonitorozásának a hasznosságával és az akrilnitrilre vonatkozóan a kockázatértékelési bizottság (RAC) által javasolt biológiai határértékkel.

Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása

Az irányelv határértékeinek felülvizsgálatával vagy új határértékek felállításával a Bizottság egyedi eljárást követ, amelynek során tudományos szakvéleményt kér, valamint konzultációt folytat a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal. A munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézkedéseket feltétlenül megalapozott tudományos érvekkel kell alátámasztani, különösen a rákkeltő anyagokat és mutagéneket illetően. E tekintetben –

³¹ BusinessEurope, Európai Kis- és Középvállalkozások Szövetsége (UEAPME), Európai vegyipari munkaadók csoportja (ECEG) és Fémiparban, építőiparban és technológia alapú iparágakban működő európai munkaadók tanácsa (CEEMET).

³² Elérhető a következő címen: https://circabc.europa.eu/sd/a/df365d23-26f3-4266-8a55-4b60f631506e/Doc.1050-19-EN%20ACSH%20WPC_CMD_Opinion_acrylonitrile%20Adopted%2004062019.pdf

³³ Elérhető a következő címen: https://circabc.europa.eu/sd/a/4748ba6a-59aa-4349-9baa-f85dc59a4ed3/Doc.1054-19-EN_ACSH%20WPC_CMD_draft_Opinion_nickel%20rev-clean.pdf

³⁴ Elérhető a következő címen: https://circabc.europa.eu/sd/a/b28832c6-8cc6-4a6c-b966-986211b180fc/Doc.1056-19-EN-ACSH%20CMD_Opinion_benzene%20Adoped%2004062019.pdf

figyelemmel az általános tudományos szakvéleményre és összhangban a Bizottság 2017. január 10-i „Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek”³⁵ című közleményével – a Bizottság tanácsot kér az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázatértékelési bizottságától (RAC).

A RAC jó minőségű összehasonlító elemzési tudásbázist alakít ki és biztosítja, hogy a munkavállalók biztonságával és egészségének védelmével kapcsolatos bizottsági javaslatok, határozatok és szakpolitikák szilárd tudományos tényeken alapuljanak. A RAC tagjai magasan képzett, specializálódott és független szakértők, akiket objektív kritériumok alapján választanak ki. A Bizottságot véleményekkel látják el, amelyek hasznosak a munkavállalók védelmét szolgáló uniós politika fejlesztése szempontjából.

E kezdeményezés esetében a RAC három, OEL-ekre vonatkozó tudományos szakvéleményt adott ki az akrilnitrilről³⁶, a nikkelvegyületekről³⁷ és a benzolról³⁸, amelyekben szilárd tudományos tények alapján értékeli a vegyianyagok munkavállalókra gyakorolt egészségügyi hatásait. A Bizottság munkáját a RAC különösen a rendelkezésre álló legújabb tudományos adatok értékelésében és a vegyi kockázatoknak kitett munkavállalók védelmét szolgáló foglalkozási expozíciós határértékek megállapításában támogatta, amelyeket az irányelv szerint uniós szinten kell meghatározni. Noha a biológiai határértékekre vonatkozóan a CMD nem tartalmaz javaslatot, a RAC az akrilnitril és a benzol tekintetében mégis biológiai határértékeket javasolt.

Az európai szociális partnerekkel folytatott kétszakaszos konzultációt követően A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága 2018. május 9-én nyílt ajánlati felhívást tett közzé³⁹. A cél a munkavállalók egészségének bizonyos anyagoknak, ideértve az akrilnitrilnek, a nikkelvegyületeknek és a benzolnak való lehetséges munkahelyi expozícióval járó kockázatokkal szembeni védelmével kapcsolatos szakpolitikai lehetőségek társadalmi, gazdasági és környezeti hatásainak értékelése volt. A szerződés 2018. szeptember 3-án indult és 11 hónapig tartott. E tanulmány eredménye szolgáltatta az e javaslatához csatolt hatásvizsgálat alapját.

³⁵ Lásd az 6. lábjegyzetet.

³⁶ A RAC akrilnitrilről szóló véleménye
Elérhető a következő címen:
https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/acrylonitrile_opinion_en.pdf/102477c9-a961-2c96-5c4d-76fcd856ac19

³⁷ A RAC nikkelről és nikkelvegyületekről szóló véleménye
Elérhető a következő címen:
https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/nickel_opinion_en.pdf/9e050da5-b45c-c8e5-9e5e-a1a2ce908335

³⁸ A RAC benzolról szóló véleménye
Elérhető a következő címen:
https://echa.europa.eu/documents/10162/13641/benzene_opinion_en.pdf/4fec9aac-9ed5-2aae-7b70-5226705358c7

³⁹ Az ajánlati felhívás dokumentumai a következő címen érhetők el:
<https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=3559>

Hatásvizsgálat

E javaslatot hatásvizsgálat kíséri. A hatásvizsgálatot a Szabályozói Ellenőrzési Testület 2020. május 27-én vizsgálta meg. A hatásvizsgálat pozitív véleményezést kapott fenntartásokkal. Ezekkel később a végleges hatásvizsgálat foglalkozik.

A hatásvizsgálatban a következő lehetőségeket vizsgálták meg különböző határértékek és/vagy megjegyzések („bőr” megjegyzés, valamint légzőszervi szenzibilizáció és bőrszenzibilizáció) vonatkozásában mind a három rákkeltő anyag esetében:

- nem kerül sor további uniós intézkedések meghozatalára a kezdeményezés tárgyát képező vegyi anyagok vonatkozásában – alapforgatókönyv – (1. lehetőség);
- az alapforgatókönyvön kívül az OEL-ekre vonatkozó lehetőségeket is mérlegelték a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság által javasolt szinten és a kiegészítő referenciapontokon (pl. a tagállamok által alkalmazott legszigorúbb határértékeken, a RAC-tól származó OEL-eken).

A korai szakaszban számos egyéb lehetőséget elvetettek, mivel aránytalannak vagy kevésbé hatékonyak voltak tekinthetők a kezdeményezés célkitűzéseinek elérése szempontjából. Ezek az elvetett lehetőségek az OEL-ek meghatározásával, egy másik eszköz kiválasztásával vagy a kkv-k támogatásával függenek össze. Az OEL-ek meghatározásának módjával összefüggő elvetett lehetőségek között szerepelt a rákkeltő vegyi anyagok használatának a tilalma és a legszigorúbb OEL elfogadása az EU tagállamaiban. A többi figyelembe vett eszköz iparág-specifikus információ volt az irányelv módosítása nélkül, valamint piacialapú eszközök, ipari önszabályozás, az egyéb EU-s eszközök keretében történő szabályozás (REACH) és iránymutatásokat tartalmazó dokumentum. Ezen túlmenően a kkv-k számára javasolt megoldások elfogadását is elvetették, mivel az európai munkavállalók jelentős részére nem vonatkozna ez az irányelv.

Minden vegyi anyag tekintetében elemezték a különböző szakpolitikai lehetőségek gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait. A tanulmány eredményei a jelen javaslathoz csatolt hatásvizsgálatban jelennek meg. A szakpolitikai lehetőségek összehasonlítása és az előnyben részesített lehetőség kiválasztása az alábbi kritériumok alapján történt: eredményesség, hatékonyság és egységesség. A rák lappangási idejének megfelelő figyelembevétele érdekében a várható költségeket és hasznokat, csakúgy mint a rákos megbetegedések által okozott terheket 60 éves időszakra számították ki. Minden elemző lépést a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással összhangban végeztek el⁴⁰.

Az e javaslatban található minden vegyi anyag tekintetében a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság véleményeiből származó intézkedéseket tartották meg opcióként és ültették át jogszabályi rendelkezésekbe, ideértve az átmeneti időszakok bevezetését az érintett három anyag esetében. Ezek az átmeneti intézkedések több időt fognak biztosítani a vállalatoknak a szükséges beruházásokra, mindamellett már most is javítják a munkavállalók védelmét. Bár az egy vállalatra eső éves költség várhatóan fenntartható lesz, a kockázatkezelési intézkedésre irányuló beruházások többsége a számításokban figyelembe vett 60 éves időszak elején valósulna meg. Az akrilnitril és a benzol esetében az OEL az

⁴⁰

Elérhető a következő címen: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

irányelv hatályba lépésétől számított 4 éves átmeneti időszak után lesz alkalmazandó. Ezen túlmenően az ezen irányelv hatálybalépésétől számított két évtől négy évig a benzolra átmeneti OEL-t kell alkalmazni. Ezek az átmeneti intézkedések szükségesek és elegendőek ahhoz, hogy a vállalkozások megtegyék a szükséges beruházásokat. A nikkelvegyületek speciális esetében az átmeneti intézkedések 2025. január 17-ig lesznek hatályosak, hogy biztosított legyen a króm(VI)-ra vonatkozóan elfogadott, szintén 2025. január 17-ig hatályos átmeneti intézkedésekkel⁴¹ történő összehangolás. Mindkét anyagcsoport (a nikkelvegyületek és a króm(VI)-vegyületek) gyakran ugyanazokban az ágazatokban és ugyanazokban az eljárásokban fordulnak elő. Amint a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság⁴² egyhangúlag ajánlja, a nikkelvegyületeknek és a króm(VI)-vegyületeknek való expozíció csökkentését össze kell hangolni és ennek során ki lehet használni a szinergiák előnyeit. A fenti javaslat és a külső tanulmány adatainak elemzése alapján a Bizottság megfelelőnek tartja, hogy három anyag esetében átmeneti időszakokat vezessenek be.

A munkavállalókra gyakorolt hatás

Ami a munkavállalókra gyakorolt hatást illeti, a kezdeményezés várhatóan előnyökkel jár a munkával összefüggő rákos megbetegedések és más súlyos megbetegedések elkerülése szempontjából, és csökkenti az olyan negatív hatásokat, mint a dolgozók és az őket ápoló családtagok szenvedése, az életminőség romlása vagy a jóllét megrendülése.

Az értékelhető legnagyobb előnyök a nikkelvegyületekkel és a benzollal összefüggésben várhatók. Az elfogadott vélemény szerint mindezek ellenére az eredmény a következő:

- akrilnitril: akár 12 agydaganatos eset, 408 orrirritációs eset megelőzése, melyek egészségügyi megtakarítása 440 000–5 800 000 EUR lehet.
- nikkelvegyületek: 133 tüdőrákos eset, 702 tüdőelváltozásos eset és 80 elvetélés megelőzése, melyek egészségügyi megtakarítása 72–92 millió EUR lehet.
- benzol: 182 leukémiás eset és 189 leukocitopéniás eset megelőzése, melyek egészségügyi megtakarítása 121–198 millió EUR lehet.

A munkaadókra kifejtett hatás

A munkaadókra gyakorolt hatás tekintetében ez a kezdeményezés a vállalatok számára nagyobb költséggel fog járni, ami további védő és megelőző intézkedések létrehozását eredményezi majd. Ugyanakkor ezek a beruházások a vállalatok bevételeinek csak egy kis töredékét jelentik majd. Ezenkívül a végintézkedésekbe történő beruházások segítik a vállalatokat a személyzethiánnyal és csökkent termelékenységgel kapcsolatos költségek elkerülésében, amelyeket ellenkező esetben a megbetegedések váltanának ki.

Továbbá a tervek szerint a három anyag esetében átmeneti intézkedéseket fognak alkalmazni, ezért a vállalatoknak több idejük lenne a szükséges beruházások megvalósítására, ugyanakkor már javulna a munkavállalók védelme. Bár az egy vállalatra eső éves költség várhatóan fenntartható, a legtöbb kockázatkezelési intézkedésre irányuló beruházás a számításokban figyelembe vett 60 éves időszak elején valósulhat meg.

⁴¹ [HL L 345., 2017.12.27., 87. o.](#)

⁴² Lásd az 33. lábjegyzetet.

A javaslat nem jár tájékoztatási kötelezettséggel, ennél fogva nem növeli a vállalkozások adminisztratív terheit.

A környezetre gyakorolt hatás

Ami a környezetre gyakorolt hatást illeti, az akrilnitrilre vonatkozó OEL bevezetése következtében nem kerül majd sor további helyi elszívó szellőzőberendezések telepítésére, amelyek növelnék a levegőbe történő kibocsátás mértékét. Az akrilnitrilre vonatkozóan előnyben részesített lehetőségnek való megfelelést célzó egyik lehetséges kockázatkezelési intézkedés sem vezet várhatóan az akrilnitril vízbejutásának jelentős változásához. A nikkelvegyületekre vonatkozóan előnyben részesített lehetőség bevezetése várhatóan nem változtatja meg jelentősen az összes környezeti nikkelvegyület-kibocsátást. Ezért az akrilnitrilre és a nikkelvegyületekre vonatkozó uniós szintű OEL-ek bevezetése nem vezet majd magasabb környezeti kibocsátáshoz és nem lesz hatása. Ami a benzolt illeti, a jelenlegi OEL uniós szintre történő csökkentése egyes ágazatokban még az illékony vagy diffúz kibocsátást is csökkenteni fogja.

A tagállamokra/nemzeti hatóságokra gyakorolt hatás

A tagállamokra/nemzeti hatóságokra gyakorolt hatás terén az e kezdeményezésben megállapított határértékeket tartalmazó OEL-lel rendelkező tagállamok kevésbé lesznek érintettek, mint azok, amelyek magasabb határértékeket állapítottak meg, vagy egyáltalán nem írtak elő OEL-t. Bár az adminisztrációs és végrehajtási költségek tagállamonként eltérőek lesznek, várhatóan nem lesznek magasak. Járulékos adminisztratív költségek adódhatnak abból, hogy a hatóságoknak tájékoztatást és képzést kell biztosítaniuk személyzetüknek az irányelv felülvizsgálatával kapcsolatban, valamint át kell dolgozniuk a megfelelőségi ellenőrzőlistákat. Ezek a költségek azonban elenyészőek a nemzeti végrehajtási hatóságok általános működési költségeihez képest.

A vezető munkaügyi felügyeleti tisztviselők bizottságának (SLIC) munkája során szerzett tapasztalatok alapján, valamint tekintettel arra, ahogyan a különböző tagállamokban a végrehajtási tevékenységeket lebonyolítják, nem túl valószínű, hogy az irányelv új határértékekkel való kiegészítése hatással lenne az ellenőrző látogatások összköltségeire. Ezeket többnyire a javaslattól függetlenül tervezik meg, gyakran egy adott évben beérkezett panaszok következtében és/vagy egy adott hatóság által meghatározott ellenőrzési stratégiáknak megfelelően, amelyek azokkal a releváns ágazatokkal kapcsolatosak, ahol az érintett vegyi anyagok jelen vannak. Meg kell jegyezni azt is, hogy az OEL-ek megléte a maximális expozíciós szintek bevezetésével megkönnyíti az ellenőrök munkáját azzal, hogy hasznos eszközt nyújt a megfelelőség ellenőrzésére.

Továbbá ez a kezdeményezés várhatóan hozzájárul a tagállamok társadalombiztosítási és egészségügyi rendszerei pénzügyi veszteségeinek mérsékléséhez, a megbetegedések megelőzése révén. A hatóságok nyeresége is várhatóan magasabb lesz, mint a költségek.

Célravezető szabályozás és egyszerűsítés

A kkv-kra gyakorolt hatás

A javaslat a mikrovállalkozások és a kkv-k vonatkozásában nem irányoz elő enyhébb szabályrendszert. A rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek való foglalkozási expozíció

jelentette kockázatok megszüntetésére, illetve minimalizálására irányuló kötelezettség alól az irányelv szerint a kkv-k sem kaptak felmentést.

Számos olyan rákkeltő anyag vonatkozásában, amely e kezdeményezésnek is tárgyát képezi, már vannak nemzeti szinten megállapított határértékek, még ha azok szintje a tagállamok között igen eltérő is. Az ebben a javaslatban megállapított határértékek azokra a kkv-kra semmilyen hatással nem lesznek, amelyek olyan tagállamokban tevékenykednek/találhatók, ahol a nemzeti szinten megállapított határértékek megegyeznek a javasolt értékekkel, vagy alacsonyabbak azoknál. Gazdasági hatás jelentkezik azonban azokban a tagállamokban (és az ezekben működő gazdasági szereplők vonatkozásában), amelyekben jelenleg magasabb foglalkozási expozíciós határértékek érvényesek a javaslatban lévő rákkeltő anyagok tekintetében.

Noha az akrilnitrilt használó vállalatok többsége nagy méretű, a kkv-k is nagy arányt tesznek ki az érintett iparágakban, amelyek nikkelvegyületeket és benzolt kezelnek. Az e kezdeményezésben figyelembe vett valamennyi anyag esetében a kkv-k részéről szükséges befektetések a kkv-k forgalmának csak kis részét fogják kitenni az elkövetkező 60 évben. A nikkelvegyületek használatában érintett kkv-knek csak nagyon kis része szembesülhet majd nehézségekkel az előnyben részesített alternatívának a teljesítése során. Ezért átmeneti időszakokat iktattak be a kihívások mérséklésére az előnyben részesített alternatíva csomagba.

Az EU versenyképességére, illetve a nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatás

Ez a kezdeményezés várhatóan pozitív hatással járnak a belső piaci versenyre a különböző nemzeti OEL-eket alkalmazó tagállamokban működő vállalkozások közötti versenyképességbeli különbség csökkentésével és nagyobb bizonyosságot nyújt az EU-n belül kikényszeríthető expozíciós határértékre.

Bár a kezdeményezés az Európai Unió néhány fő versenyképes országához képest szigorúbb OEL-eket eredményez majd, nem lesz jelentős hatása az uniós cégek külső versenyképességére. A fent említettek szerint az egy cégre eső járulékos költségek az esetek többségében nem jelentősek.

Továbbá a nem uniós országokban megállapított OEL-ek nem hasonlíthatók össze feltétlenül az EU-s határértékekkel. Az OEL-ek kidolgozási módszerei és végrehajtása jelentősen eltér a különböző jogrendszerekben, például eltérő a megközelítése annak, hogy a társadalmi-gazdasági tényezőket figyelembe veszik-e és hogyan, eltérő a törvényi végrehajthatóság vagy a megfelelésre vonatkozó elvárás, a tudományos bizonyítékok és elemzési módszerek használata, az ipari kapcsolatok és az ipar, a munkavállalói képviselők és mások szerepe. Emiatt óvatosan kell kezelni az összehasonlításokat és az értékekből levont következtetéseket, amelyek nem hasonlíthatók össze közvetlenül.

Alapjogok

Az alapjogok terén kifejtett hatás is előrelépésnek tekinthető – különösen ami a 2. cikket (az élethez való jog) és a 31. cikket (a munkavállalók egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó tisztességes és igazságos munkafeltételek) illeti.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat nem igényli kiegészítő költségvetési és személyzeti forrásoknak az EU költségvetéséből, illetve az EU által létrehozott szervekből való átcsoportosítását.

5. EGYÉB ELEMEK

Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

Az irányelv hatásainak a vizsgálatok az alapvető mutatók az uniós belüli foglalkozási megbetegedések és a foglalkozási eredetű rákos megbetegedések száma, a foglalkozási eredetű rákos megbetegedésekkel összefüggő költségek csökkentése a gazdasági szereplők és az uniós társadalombiztosítási rendszerek számára. Az első mutató nyomon követése az Eurostat által gyűjtött, rendelkezésre álló adatokra, a munkáltatók által az illetékes nemzeti hatóságoknak az irányelv 14. cikkének (8) bekezdésével összhangban bejelentett és a Bizottság által az irányelv 18. cikkével összhangban hozzáférhető adatokra, valamint a tagállamok által a 89/391/EGK irányelv 17a. cikkével összhangban benyújtott nemzeti végrehajtási jelentésekben szereplő adatokra támaszkodik. A második mutató nyomon követéséhez össze kell hasonlítani a foglalkozási megbetegedések miatt keletkezett becsült adatokat – úgymint a gazdasági veszteséget és az egészségügyi ellátás költségeit – az e területekre vonatkozóan a felülvizsgálat elfogadását követően gyűjtött későbbi adatokkal.

A beállított határértékek nemzeti jogba való átültetésére vonatkozóan kétszakaszos megfelelési értékelést (átültetési és megfelelési ellenőrzéseket) végeznek. A javasolt módosítások gyakorlati végrehajtásának értékelését a Bizottság végzi a 89/391/EGK irányelv 17a. cikkében leírt időszaki értékelés keretében. Az alkalmazás és a jogérvényesítési eljárás nyomon követését a nemzeti hatóságok, különösen a nemzeti munkaügyi felügyelő szervek végzik.

Unió szinten a SLIC továbbra is tájékoztatja a Bizottságot a 2004/37/EK irányelv végrehajtásával kapcsolatos gyakorlati nehézségekről, ideértve a kötelező erejű határértékeknek való megfeleléssel összefüggő problémákat. Ezen túlmenően a SLIC továbbra is értékeli a bejelentett eseteket, információcserét folytat és megosztja a bevált gyakorlatokat ezzel kapcsolatban, és szükség esetén támogató jogérvényesítési eszközöket (pl. iránymutatást) dolgoz ki.

Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)

A tagállamok az irányelvet átültető nemzeti rendelkezéseik szövegét, valamint a rendelkezések és az irányelv közötti megfelelést bemutató táblázatot kötelesek elküldeni a Bizottságnak. A javaslatban meghatározott minimumkövetelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében egyértelmű információkra van szükség ezen új rendelkezések átültetésével kapcsolatban. A magyarázó dokumentumok rendelkezésre bocsátásából eredő további adminisztratív terhek nem aránytalanok (lévén egyszeri kötelezettség, amely nem teszi szükségessé sok szervezet bevonását). E magyarázó dokumentumok megszövegezése tagállami szinten hatékonyabban lehetséges.

A fentiekre való tekintettel azt javasoljuk, hogy a tagállamok vállalják, hogy értesítik a Bizottságot az átültető intézkedéseikről oly módon, hogy benyújtanak az irányelv egyes

elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot.

A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

1. cikk

Az 1. cikk megállapítja, hogy a 2004/37/EK irányelv ezen irányelv mellékletének megfelelően módosul. A III. melléklet két új anyaggal egészül ki, bővítve a kötelező erejű uniós határértékek listáját, amelyet az akrilnitril esetében a „bőr” megjegyzés, a nikkelvegyületek esetében pedig a bőr- és légzőszervi szenzibilizációra vonatkozó megjegyzés egészít ki. A III. mellékletben szereplő egyik anyag, nevezetesen a benzol határértéke frissítésre került, de a „bőr” megjegyzést megtartották. A három anyagra vonatkozó átmeneti intézkedéseket a táblázat utolsó oszlopa tartalmazza.

2–4. cikk

A 2–4. cikk a nemzeti jogba való átültetésre vonatkozó szokásos rendelkezéseket tartalmazza. A 3. cikk megállapítja az irányelv hatálybalépésének időpontját.

Melléklet

A mellékletben használt „határérték” kifejezés jelentését az irányelv 2. cikkének c) pontja határozza meg. A határértékek a belélegzésen keresztüli expozíciós útra vonatkoznak, és megadják, hogy egy adott vegyi anyagnak legfeljebb mekkora lehet a koncentrációja a levegőben, amelyet a munkavállalók expozíciója egy meghatározott időszak alatt átlagban nem haladhat meg.

A „bőr” megjegyzést minden olyan vegyi anyag megkapta, amely esetében a bőrön át történő felszívódás a RAC szerint hozzájárulhat a szervezet összerheléséhez és következésképpen a lehetséges élettani hatásokkal kapcsolatos aggodalmakhoz, nevezetesen az akrilnitril esetében. A „bőr” megjegyzés a bőrön keresztüli jelentős behatolás lehetőségét jelöli. A „bőrszenzibilizáció” megjegyzést egy olyan vegyi anyag kapta meg, amely esetében az expozíció a RAC szerint problémás bőrreakciókat okozhat: a nikkelvegyületek. A „légzőszervi szenzibilizáció” megjegyzést egy olyan vegyi anyag kapta meg, amely esetében a belélegzéssel történő expozíció a RAC szerint problémás légúti reakciókat okozhat: a nikkelvegyületek. A munkáltatók kötelesek ezeket a megjegyzéseket figyelembe venni a kockázatértékelés során, valamint akkor is, amikor egy adott rákkeltő anyaggal vagy mutagénnel kapcsolatban megelőzési és védelmi intézkedéseket hajtanak végre az irányelv szerint.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen 153. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, összefüggésben annak 153. cikke (1) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A 2004/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv³ célja, hogy a munkájuk során rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek kitett munkavállalók számára védelmet nyújtson az expozícióból eredő egészségügyi és biztonsági kockázatokkal szemben. Az említett irányelv egységes szintű védelmet ír elő a rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek való foglalkozási expozícióval kapcsolatos kockázatokkal szemben, egy olyan általános elvi keret révén, amely lehetővé teszi a tagállamok számára a minimumkövetelmények egységes alkalmazásának biztosítását. A minimumkövetelmények célja a munkavállalók uniós szintű védelme. A tagállamok szigorúbb intézkedéseket is elfogadhatnak.
- (2) A szociális jogok európai pillérének⁴ 10. elve, amelyet az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közösen jelentett be 2017. november 17-én a tisztességes munkafeltételekről és a növekedésről megrendezett szociális csúcstalálkozón, biztosítja a munkavállalók magas szintű, egészséges, biztonságos és megfelelően kialakított munkakörnyezethez való jogát, beleértve a rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel szembeni munkahelyi védelmet is.
- (3) A kötelező erejű foglalkozási expozíciós határértékek fontos elemei a munkavállalók védelmét szolgáló, a 2004/37/EK irányelvben megállapított általános rendelkezéseknek, és azokat nem szabad túllépni. A határértékeknek és egyéb

¹ HL C ., ., . o.

² HL C ., ., . o.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) ([HL L 158., 2004.4.30., 50. o.](#)).

⁴ Szociális jogok európai pillére, 2017. november, elérhető itt: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf

közvetlenül kapcsolódó rendelkezéseknek ki kell terjedniük valamennyi olyan rákkeltő anyagra és mutagénre, amely esetében az elérhető információk, ideértve a tudományos és műszaki adatokat is, ezt lehetővé teszik.

- (4) E kötelező erejű foglalkozási expozíciós határértékek betartása nem érinti a munkáltatóknak a 2004/37/EK irányelv alapján fennálló egyéb kötelezettségeit, különösen azokat, amelyek a rákkeltő anyagok és mutagének munkahelyen történő alkalmazásának csökkentésére, a munkavállalók rákkeltő anyagoknak és mutagéneknek való kitettségének megelőzésére és csökkentésére, valamint az e célból végrehajtandó intézkedésekre vonatkoznak. Ezen intézkedéseknek – a műszakilag lehetséges mértékben – ki kell terjedniük a rákkeltő anyag vagy mutagén olyan anyaggal, keverékkel vagy eljárással való helyettesítésére, amely nem veszélyes vagy kevésbé veszélyes a munkavállalók egészségére, zárt rendszerek alkalmazására, illetve a munkavállalókat érintő expozíció szintjének csökkentésére irányuló egyéb intézkedésekre.
- (5) Ez az irányelv megerősíti a munkavállalók munkahelyi egészségvédelmét és biztonságát. A rendelkezésre álló információk fényében a 2004/37/EK irányelvben új határértékeket kell megállapítani, ideértve az új tudományos és műszaki adatokat, amelyeknek alapos társadalmi-gazdasági hatásvizsgálaton, valamint a munkahelyi expozíciómérési protokollok és technikák rendelkezésre állásának alapos értékelésén kell alapulniuk. Ezen információknak lehetőség szerint tartalmazniuk kell a dolgozók egészségére vonatkozó fennmaradó kockázatokat, az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázatértékelési bizottságának (RAC) véleményeit, valamint a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság (ACSH) véleményeit. Az uniós szinten közzétett, a fennmaradó kockázattal kapcsolatos információk értékes forrásként szolgálnak a rákkeltő és mutagén anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak való kitettség korlátozását célul kitűző jövőbeli munka vonatkozásában.
- (6) A RAC és a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság ajánlásaival összhangban – amennyiben lehetséges – a belélegzésen keresztüli expozíciós út tekintetében foglalkozási expozíciós határértékeket határoznak meg nyolc órás idővel súlyozott átlagnak megfelelő referencia-időre vonatkoztatva (hosszú távú expozíciós határértékek), egyes rákkeltő anyagokra vagy mutagénekre vonatkozóan pedig rövidebb, tizenöt perces idővel súlyozott átlagnak megfelelő referencia-időre vonatkoztatva (rövid távú expozíciós határértékek), a rövid távú expozíció hatásainak a lehetséges mértékben történő korlátozása érdekében.
- (7) A lehető legnagyobb védelem biztosítása érdekében minden rákkeltő anyag és mutagén esetében a belélegzésen kívül figyelembe kell venni más felszívódási utakat is, ideértve a bőrön keresztüli felszívódás lehetőségét.
- (8) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó rákkeltő anyagok egészségre gyakorolt hatásainak értékelése a RAC releváns tudományos szakértői véleményén alapul. A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága és az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) által aláírt, szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás szerint a RAC tudományos értékeléseket készít minden egyes kiválasztott, prioritást élvező vegyi anyag toxikológiai profiljáról a munkavállalókra kifejtett káros egészségügyi hatásokkal összefüggésben.

- (9) Az akrilnitril megfelel az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ szerinti rákkeltő anyagként (1B. kategória) való besorolás kritériumainak, tehát a 2004/37/EK irányelv értelmében rákkeltő anyagnak minősül. A rendelkezésre álló információk, köztük a tudományos és műszaki adatok alapján e rákkeltő anyag tekintetében lehetséges hosszú és rövid távú határértéket meghatározni. Az akrilnitril a bőrön keresztül is felszívódhat. Ezért helyénvaló az akrilnitrilre vonatkozóan a 2004/37/EK irányelv értelmében határértéket meghatározni, valamint ahhoz a „bőr” megjegyzést hozzáfűzni. Az ACSH a RAC véleménye alapján egyetértett az akrilnitril biomonitorozásának hasznosságával. Ezt figyelembe kell venni a biomonitorozás gyakorlati használatáról szóló útmutató kidolgozásakor.
- (10) Az akrilnitril tekintetében az 1 mg/m³ (0,45 ppm) határérték és a 4 mg/m³ (1,8 ppm) rövid távú határérték nehezen teljesíthető rövid távon. Az irányelv hatályba lépésétől számított négy éves átmeneti időszakot kell bevezetni, amikortól ezeket a foglalkozási expozíciós határértékeket kell alkalmazni.
- (11) A nikkelvegyületek megfelelnek az 1272/2008/EK rendelet szerinti rákkeltő anyagként (1A. kategória) való besorolás kritériumainak, tehát a 2004/37/EK irányelv értelmében rákkeltő anyagnak minősülnek. A rendelkezésre álló információk, köztük a tudományos és műszaki adatok alapján a rákkeltő anyagok ezen csoportjának tekintetében lehetséges határértékeket meghatározni. A nikkelvegyületeknek való munkahelyi expozíció okozhat bőrszenzibilizációt és a légúti szenzibilizációt is. Ezért helyénvaló a nikkelvegyületek belélegezhető és respirábilis frakcióira vonatkozóan a 2004/37/EK irányelv értelmében két határértéket meghatározni, valamint „bőr” és légzőszervi szenzibilizációra vonatkozó megjegyzést hozzáfűzni.
- (12) Ami a nikkelvegyületeket illeti, a belélegezhető frakció esetében a 0,01 mg/m³, a respirábilis frakció esetében pedig a 0,05 mg/m³ határérték nehezen teljesíthető számos ágazatban vagy folyamatban, ideértve különösen az olvasztást, a finomítást és a hegesztést. Továbbá mivel azonos kockázatkezelési intézkedések alkalmazhatók mind a króm(VI) mind a nikkelvegyületek esetében, a rákkeltő anyagok e két csoportjának való expozíció csökkentését célzó átmeneti intézkedéseket össze kell hangolni. Ezért 2025. január 17-ig átmeneti időszakot kell bevezetni, mely idő alatt a nikkelvegyületek belélegezhető frakciói esetében 0,1 mg/m³ határértéket kell alkalmazni. Ez az átmeneti időszak biztosítaná az összhangot a 2017/2398/EU irányelvben⁶ a króm(VI)-vegyületekre elfogadott OEL alkalmazásának az időpontjával.
- (13) A benzol megfelel az 1272/2008/EK rendelet szerinti rákkeltő anyagként (1A. kategória) való besorolás kritériumainak, tehát a 2004/37/EK irányelv értelmében rákkeltő anyagnak minősül. A benzol bőrön keresztül is felszívódhat. A 2004/37/EK irányelv III. mellékletében a benzolra vonatkozóan meghatározott határértéket felül kell vizsgálni a legfrissebb tudományos adatok fényében, és helyénvaló megtartani a „bőr” megjegyzést. A benzol biológiai monitoringjának hasznosságáról elfogadott, a RAC véleményén alapuló ACSH. A biomonitorozás gyakorlati használatáról szóló útmutató fejlesztésekor kell figyelembe venni.

⁵ Az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK rendelet. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32008R1272>.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2398 irányelve (2017. december 12.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló 2004/37/EK irányelv módosításáról. Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1571906530859&uri=CELEX:32017L2398>.

- (14) A benzol esetében a 0,2 ppm (0,66 mg/m³) felülvizsgált határértéknek való rövid távú megfelelés bizonyos ágazatok esetében nehéznek bizonyulhat. Ezen irányelv hatályba lépést követően 4 éves átmeneti időszakot kell bevezetni. A hatálybalépést követő második évtől a negyedik évig 0,5 ppm (1,65 mg/m³) átmeneti határértéket kell alkalmazni.
- (15) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 154. cikkének megfelelően a Bizottság kétszakaszos, uniós szintű konzultációt folytatott a szociális partnerekkel is. Konzultált továbbá a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal, amely az irányelv tárgyát képező valamennyi, prioritást élvező anyagra vonatkozóan véleményt fogadott el, mindegyikre egy vagy több kötelező erejű foglalkozási expozíciós határértéket és megjegyzéseket ajánlott.
- (16) Az irányelvben megállapított határértékeket rendszeresen ellenőrizni kell, és felül kell vizsgálni az 1907/2006/EK rendelettel⁷ való összhang biztosítása érdekében.
- (17) Mivel ezen irányelv célját – nevezetesen, hogy védje a munkavállalókat azokról az egészségüket és biztonságukat veszélyeztető kockázatoktól, amelyek munkájuk során a rákkeltő anyagoknak, illetve a mutagéneknek való kitettségével kapcsolatosan merülnek vagy merülhetnek fel, valamint, hogy az ilyen kockázatokat megelőzze – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatása miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritási elvnek megfelelően. Az e cikkben megállapított arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (18) Mivel ezen irányelv tárgya a munkavállalók munkahelyi egészségének és biztonságának védelme, azt a hatálybalépésének időpontjától számított két éven belül át kell ültetni.
- (19) A 2004/37/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2004/37/EK irányelv IV. melléklete ezen irányelv mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb az ezen irányelv hatálybalépésétől számított [két év]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.
- Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.
- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH). Elérhető a következő címen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907>.

3. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*